

تأثیر مداخله آموزشی بر تبعیت از دستورات دارویی در سالمندان مبتلا به پرفشاری خون

امیر پاکپور حاجی آقا، عیسی محمدی زیدی

چکیده

مقدمه و هدف: کنترل موثر فشار خون گامی ضروری در کاهش عوارض مرتبط با آن خصوصاً خطر حمله قلبی، سکته، نارسایی قلبی مزمن و بیماری کلیوی است. این مطالعه نیمه تجربی تأثیر مداخله آموزشی تئوری محور را در ارتقای رفتارهای مرتبط با تبعیت از رژیم دارویی و رفتارهای کنترل کننده فشار خون سالمندان آزمون کرد.

مواد و روش‌ها: ۱۴۰ سالمند بر اساس دریافت داروهای فشار خون به طور تصادفی به دو گروه کنترل و مداخله تقسیم شدند. برای گروه مداخله ۳ جلسه آموزشی ۳۵ دقیقه‌ای بر پایه نیازسنجی و سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده اجرا شد. علاوه بر این، مصاحبه انگیزشی با هدف تشویق بیماران برای تغییر رفتار بکار گرفته شد. پرسشنامه خود اجرا به منظور گردآوری داده‌های مرتبط با متغیرهای روانشناختی و جمعیت‌شناسی همچنین رفتار تبعیت دارویی استفاده شد. فشار خون نیز در در مقطع قبل و پس از مداخله آموزشی توسط محققان اندازه‌گیری شد. داده‌ها وارد نرم افزار SPSS 17.0 گشت و با کمک آزمون‌های آماری مانند تی تست، من ویتنی و ویلکسون تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین سنی شرکت کنندگان $11/3 \pm 68/15$ سالو ۵۵ درصد آنها زنان بودند. میانگین سال‌های تشخیص فشار خون نیز $14/8$ سال بود. قبل از مطالعه اختلاف معنی‌داری بین دو گروه از نظر متغیرهای مورد بررسی خصوصاً تبعیت از رژیم دارویی وجود نداشت. اما پس از مداخله آموزشی در گروه مداخله تغییر معنی‌داری در رفتار تبعیت دارویی دیده شد ($P < 0/001$). در گروه مداخله، فشار خون سیستولیک (از $142/5$ به $134/2$) و فشار خون دیاستولیک (از $86/3$ به $81/4$) کاهش یافت ($P < 0/05$). علاوه بر این، تغییر معنی‌داری نیز در متغیرهای روانشناختی تأثیرگذار بر تبعیت از رژیم دارویی در گروه آموزش دیده شد ($P < 0/05$). نتایج نشان دهنده توانایی تأثیر مداخله آموزشی تئوری محور در کنار مصاحبه انگیزشی در تغییر تبعیت از رژیم دارویی بود. به منظور ارزشیابی بیشتر تأثیر مداخلات بر اساس تئوری‌های تغییر رفتار و تأثیر آنها بر رفتار تبعیت و کنترل فشار خون، تحقیقات بیشتری لازم است. **ai** **oxbidi-language:FA** از $53/66 \pm 13/01$ به $80/96 \pm 14/71$ و منافع (از $43/71 \pm 8/97$ به $73/01 \pm 26/89$) و کاهش سازه هزینه‌ها (از $27/03 \pm 5/89$ به $16/42 \pm 3/57$) هستند ($P < 0/001$) همچنین افزایش معناداری در میزان مصرف صبحانه و کاهش مصرف میان وعده‌های مضر مشاهده شد ($P < 0/001$).

نتیجه‌گیری: مداخله آموزشی در قالب مدل مراحل تغییر در دوره سه ماهه، تغییرات نسبتاً مناسبی را در رفتار تغذیه‌ای دانش آموزان ایجاد کرد. نظر به نقش مهم دانش آموزان به عنوان بستر آتی کشور و با توجه به کم هزینه بودن و اثربخشی آموزش تغذیه‌ای بر اساس مدل مراحل تغییر، لزوم تعمیم این گونه برنامه‌های آموزشی ضروری به نظر می‌رسد.

واژه‌های کلیدی: تبعیت از دستورات دارویی، سالمندان، پرفشاری خون